

BLOG / NOTES

GEORGE POPESCU

Emil Boroghină și istovitoarea patimă a Poeziei

De Emil Boroghină, actorul autolivrat managementului cultural-artistic printr-o rară și admirabilă decizie de destin norocos, mă leagă o prietenie de aproape o jumătate de veac. Conjuncturile noastre biografice au făcut ca resortul acestei împărțășite vecinătăți să fie tocmai trăirea întru valori perene ale Poeziei: românești și universale. Înfiorat receptacul al unui stupefiant vers eminescian, al vreunei mirabile terzine dantești, al unui tulburător sonet shakespearian, ca și al unor rare nestemate ieșite din geniul anonim autohton, tânărul de prin anii 60 impunea nemediat printr-un atașament aproape patetic față de pagini exemplare ale patrimoniului universal al Poeziei restituite primatului său olimpien. Martor privilegiat al primelor sale recitaluri-spectacol, i-am cunoscut îndeaproape seducția cu care s-a ostoit, ulterior, prin ani, spre a articula și instituțional un *teatrul de poezie*, proiect la care n-a renunțat și pentru care, din nefericire, încă n-a identificat până astăzi doritele circumstanțe spre a-l vedea împlinit.

În această linie se cuvin înscrise spectacolele sale din ultimii ani, cu recitaluri tematice

ideatice din Shakespeare și din Eminescu, pe care le-a purtat, ca pe niște ofrande în chip de diligențe chiar și *diplomatice*, și peste mări și țări. Și tot în acest context se cuvine înscrisă și recenta sa ieșire în public, miercuri spre seară, în sala I. D. Sîrbu a Naționalului craiovean, cu un recital-spectacol sub genericul *Voievozii neamului. Cîtori și martiri*.

Mărturisesc, nu fără un nedisimulat sentiment de recunoștință, că m-a surprins cât se poate de plăcut implicarea, în eveniment, a conducerii Baroului de avocați din Dolj, purtând marca universitarului craiovean Ion Turculeanu, el însuși cărturar și curator de patrimoniu spiritual; întâi de toate, fiindcă mi s-a părut a descoperi în această singulară complicitate fructuoasă suportul unei întoarceri în trecut și în istorie, pe vremea când la originea marilor elanuri culturale ale României instituția avocatului împlinea deopotrivă și ctitoria și creația.

Cine poate uita, surclasând, fie și dureros, o parte mai debilitată a gloatelor de avocați precipitați pe coridoarele prea permissive ale tranziției, că în rândul înaintașilor lor s-au gă-

sit nume glorioase de uriași cărturari, de la Titu Maiorescu la Minulescu, Gib. Mihăescu, Ionel Teodoreanu ori bălșeanul Petre Pandrea?

Nu știu cum și când se va împlini visul acesta iscoditor al lui Emil Boroghină de înstituire a unui Teatru de poezie. Știu însă cu siguranță că proiectul său – atât cât îl cunosc din lungi și repetate ceasuri de decantare – capătă, și pentru mine, măsura unei urgențe. Întâi, fiindcă vremea și vremurile pe care le trăim și, mai ales, *ne trăiesc* nu mai au răbdare cu propria noastră identitate: cea dispersată printr-o memorie tot mai bolnavă, într-un trecut pe care riscul de a-l pierde iremediabil este deja în act. Competiția în cultură, ca și în societate, s-a *eliberat* (ceea ce e absolut laudabil) din vechile constrângeri geografice și lingvistice, iar noile *media* ne-au restituit unei civilizații comparabile cu cea a unui *sat*, în care dispunem de acces direct la un patrimoniu comun de valori și de experiențe de viață și de artă.

Riscul – fiindcă există totdeauna, în logica perenă, și cea de-a doua față a monedei – persistă însă în înstrăinarea de acel *al meu-*

al nostru, însemne pe care întreaga tradiție a psihologiei le așează fără ezitare în dreptul unicității noastre, ca ființe individuale.

Or, tocmai un spectacol precum acesta, gândit și articulat de Emil Boroghină, pe un filon în care Istoria națională, surprinsă, prin incidența genială a gândului miraculos strecurat în clepsidra limbii românești, în succesiunea marilor săi „voievozi” și, deopotrivă, ctitori de românitare eternă, capătă dimensiunea unui test de conștiință națională. Ce mai e în noi mândrie națională? – iată o interogație cu iz vădit retoric, căreia prea puțini îi mai putem deveni, astăzi, măcar martori și mărturisitori activi. Și totuși... Gândul acela al recalibrării identității – pe fagașul Poeziei scandând, horațian sau eminescian, marile respirații ale Istoriei naționale – n-ar trebui să ne abandoneze. Și, da, cu un soi de orgoliu asumat în nume propriu, m-am situat, în toată această jumătate de veac în care m-am bucurat de onoarea prieteniei cu Emil Boroghină – în intimitatea gândului său iscoditor al unui Teatru de Poezie. Un gând nu mai puțin istovitor.